

CSATH BÉLA

A Zsigmondy dinasztia – a három generáció

Hazánkban a XIX. század nemcsak a reformkorban termelt ki jeles magyarokat, hanem a dualizmus korában is számos kiemelkedő egyéniség szerepelt a hazai közélet majd minden területén.

Közülük különösen kimagaslottak azok, akik szellemi felkészültségüket, műszaki alkotásaikat, programjaikat egybekapcsolták a társadalmi haladás ügyével. Ezek között találjuk a tudományos vízkutatás megteremtőjét, az artézi kutak, fúrások sikeres megindítóját, Zsigmondy Vilmos bányamérnököt is, aki ezek mellett a történelmet alkotó, nemzetet formáló, társadalmi fejlődést hozó idők tevékeny részese is volt.

A vízügyi műszaki múlt XIX. századi fiatalabb nemzedékének kimagasló alakjai között találjuk Zsigmondy Béla fúromérnökké lett gépészmérnököt, aki Zsigmondy Vilmos unokaöccseként az alföldi városok ivóvízgondjait nagymértékben csökkentő kutak készítőjeként vált országos hírvű szakemberré.

A XX. század elején külföldről hazatért Zsigmondy Dezső a vállalkozás küzdelmes útját választotta, majd hídépítő mérnökké vált. Élete szüntelen küzdelem volt az egyik leghatalmasabb természeti elemmel, a víz árjával, valamint a föld mélyében, annak rejtelseivel szemben, mint az artézi kutak kiváló szakértője.

A Zsigmondy-vállalat megalapítója, az európai hírvű fúrász és geológus, Zsigmondy Vilmos, aki a „Bányatan” című munkájával megteremtette az első magyar nyelvű bányászati szakirodalmat, fő tevékenysége a vízfúrásra irányult. Az első megbízatása 1866-ban, a harkányi hévíz-forrás hozamának növelésére és állandósítására irányult. Ezzel a fúrással kezdte áldásos úttörő tevékenységét, majd 1867-ben elkészítette a Margitsziget-I sz. hévízkutat.

Ezt követően egymásután létesültek a kisebb-nagyobb mélységű, főként ivó- és használati vízellátásra irányuló kútjai: az alcsúti, a schwechati, a jászapáti. Ásvány- és gyógyvízfeltárássra irányult a lipiki, buziási és a Herkulesfürdő részére fúrt kutak és a rákherlányi szökőkút.

Életútjának fényes sikerét az 1868-78 között létesített budapesti városligeti artézi kút tetőzte be. A közel 1 km mélységű Városliget-I. sz. kút a világ legmélyebb hévízkútja volt a maga korában. Ez a kút annak a vízfúróiparnak, annak a hazai vízbányásztnak az alapját teremtette meg, melyre elfogultság nélkül büszkének kell lennünk.

Zsigmondy Vilmos 1872-ben vette maga mellé unokaöccsét, Zsigmondy Bélát, aki a városligeti fúrásnál sajátította el a fúrási ismereteket, melyek későbbi nagyszabású működéséhez szilárd alapot biztosítottak. Így volt lehetséges, hogy közel 45 éven át a legjobb hazai szakértőként tarthassák számon a vízkutatási és kútúrési elmélet valamint gyakorlat területén.

Zsigmondy Béla abban az időben kezdte el mérnöki pályafutását, amikor a városligeti fúrás sikere újraélesztette az érdeklődést az artézi kutak iránt az Alföldön és ezért működési területét az Alföldre helyezte át, ahol távol minden eleven víztől az egészségtelen, sőt sok esetben fertőzött talajvíz minden kárhozát nyögték.

Az első munkája, a Hódmezővásárhely-I. sz. kút nyitotta meg vízfúrasi tevékenységének hosszú sorát, mely a város közegészségének megjavítására, nyilvános közhasználatra készült. A kút az artézi víz feltárások történetében határkövet jelelt. Zsigmondy Béla fúrta majd mindegyik megyében a városok, települések vízellátásához szükséges első artézi kutat.

Zsigmondy Béla által – 1876-tól – vezetett cég a kútfúrásokon kívül – mely végig fő tevékenységi területe volt – másik szakterületként talajmechanikai, ún. „kém”-fúrásokat is végzett, majd e piaci viszonyokhoz alkalmazkodás jegyében cégének tevékenységi skáláját kibővítette a korábban is felvállalt szénkutató fúrások mellé a hídépítést is munkakörébe vonva, mely a hídpillér alapozási munkákkal kezdődött.

Zsigmondy Béla volt a magyar vízgazdálkodás azon jeleseinek egyike, aki korszakában hivatva volt szaktudományát először fejleszteni és akinek osztályrészül jutott a mélyfúrasi szakmát európai szintre emelni.

1908. május 1-én lépett be a Zsigmondy Béla építési vállalatába a Zsigmondy dinasztia harmedik generációjaként Zsigmondy Dezső – Zsigmondy Béla unokaöccse (ismét unokaöcs!) – mérnök, aki Zsigmondy Béla halála után átvette a vállalat vezetését, mely vállalat a közkereseti társaság jellegéből betéti társasággá, majd később részvénytársasággá alakult át.

A vállalat a hidak alépítményeit, keszon alapokat és az arra támaszkodó pilléreket épített, majd különböző vízépítési munkálatok végzésére is sor került.

Különleges munkaterrénuma a Zsigmondy dinasztiának a kútfúrás volt, s ennek következtében Zsigmondy Dezső alatt is az ország számos helyén készítettek áldásthózó kutakat. Jól sikerült a Margitsziget-II. számú kút, mely a sportuszoda részére készült. Városligetben fúrt hévíz kutat még a cég alapítója, Zsigmondy Vilmos készítette, most az utód, Zsigmondy Dezső vezetésével, a Lapp Henrik-céggel együtt készítette el a Városliget-II sz. hévíz kutat.

Zsigmondy Dezső értékesítve külföldi tanulmányainak kiváló eredményeit, felelősségteljes pozíciót elfoglalva képességeivel mindvégig meg is felelt. Élete folyása szakadatlan munkát jelentett, A mélyépítés rejtelmét Zsigmondyéknál intenzívebben senkisé kutatta, senki sem ismerte. Lankadatlan munkásságáról tanúskodott e létesítmények imponáló sora, amelyek valamennyien a kiváló szakférfiú tudását, felkészültségét, szervező erejét dicsérik.

A fentiekben röviden megismerkedhettünk a Zsigmondyak munkálkodásával, akik három generáción át szívós kitartással, törhetetlen akerettel és tradicionális becsülettel vezették a vállalatot.

A három Zsigmondy becsületes munkája visszavarázsol bennünket Nagymagyarországba, mert ebben kell széttekinteni, ez beutazni, hogy szemben állhassunk azokkal az alkotásokkal, amelyeket e három név, ill. a vezetésük alatt dolgozó vállalat jelent.